

Oponentní posudek
diplomové práce Bc. Veroniky Amchové
Implementace článku 6 Aarhuské úmluvy v české legislativě a praxi

Diplomová práce se zabývá zajímavým a doposud spíše opomíjeným tématem empirického hodnocení naplnění a uplatnění článku 6 Aarhuské úmluvy (dále „AÚ“) v ČR. V širším kontextu potom přibližuje praktické fungování participativní demokracie a identifikuje značné rozdíly mezi literou zákona a reálnou rozhodovací praxí.

Práce je strukturována do dvou hlavních částí – první, teoretická, se zabývá vymezením pojmového aparátu a východisek zkoumání implementace čl. 6 AÚ na úseku ochrany vod a integrované prevence a kontroly znečištění, druhá, praktická, je věnována kvalitativnímu zkoumání formulovaných výzkumných otázek. Autorka svoji práci staví na čtveřici výzkumných otázek věnovaných transpozici a implementaci AÚ, efektivnosti účasti nevládních organizací a demokratičnosti správních řízení. Za lehce nešťastnou považují formulaci třetí výzkumné otázky, resp. mnohozměrnost „problematického vztahu“ mezi veřejnou správou a NNO, neboť se vlastně jedná o několik samostatných otázek.

Práce je, především v teoretické části, nevyvážená a působí nedotaženým dojmem, ve vztahu k právní úpravě účasti veřejnosti je navíc i dosti povrchní. Kapitola II popisující „širší, filozoficko-politologický kontext“ spíše než co jiného připomíná výpisky z četby, autorka se zde prakticky omezuje pouze na citace různých autorů bez větší snahy o parafrázi, shrnutí či vyvození společných či rozdílných bodů. Oddíl 4 kapitoly III popisující formy účasti veřejnosti má naopak formu strohých odrážek bez zřejmé návaznosti na předchozí části práce. Rovněž tak pro zkoumané téma zcela zásadní otázka přímé aplikovatelnosti AÚ (str. 42) je popsána pouze povrchně s uvedením jediného citovaného zdroje.

Pro empirické zkoumání je využito kvalitativní metody vycházející z grounded theory. Tento přístup umožňuje flexibilně formulovat teorie na základě shromážděných dat a jejich postupného kódování a strukturování. Výsledky empirického šetření jsou prezentovány přehledně a představují velmi cenný náhled do reálného fungování veřejné správy a zapojení NNO. Paradoxně (vzhledem ke snaze o zapojování nejširší veřejnosti) přitom ukazují potřebu odbornosti na straně NNO pro (alespoň potenciální) prosazení připomínek a námitek u správního úřadu.

Při interpretaci získaných poznatků se autorka místy dopouští nepřesností, např. směšuje věcné námitky a hmotná práva. Dále není jasné, jaký je rozdíl mezi třetí a první příčinou neefektivní účasti NNO – nezájmem a pohodlností úředníků, resp. jejich leností a absencí motivovanosti? Konečně určitou nedůslednost spatřuji i v opomíjení rozdílů mezi sledovanými správními řízeními, neboť v případě integrovaných povolení se bez výhrady jedná o (potenciálně) významné zásahy do životního prostředí, zatímco škála vodoprávních řízení je podstatně rozmanitější a tato řízení mohou být naprosto marginální.

V souhrnu se však práce vypořádává s předmětem výzkumu úspěšně a zodpovídá na položené výzkumné otázky.

Práce s literaturou vykazuje některé nedostatky – vedle výše zmíněných je to místy i nevhodně zvolený literární pramen, tak např. odkaz na knihu Podmaněná planeta prof. Moldana ve výkladu vnitrostátní účinnosti mezinárodních úmluv podle čl. 10 Ústavy (str. 42). V seznamu literatury není uvedena opakovaně citovaná práce Klímy (2003).

Po formální stránce je práce zpracována dobře, je též (s výše uvedenými výhradami) dobře čitelná, s přiměřeným poznámkovým aparátem, seznamy literatury a zkratk i dvojjazyčnou anotací.

Celkově hodnotím práci jako vhodnou k obhajobě. V jejím průběhu by se autorka mohla vyjádřit k následujícím otázkám:

1. Jaká hmotná práva mohou v současnosti NNO v ČR uplatňovat?
2. Jaké jsou nedostatky nynější úpravy soudního přezkumu správního rozhodování ve věcech ŽP (tj. soudního řádu správního vzhledem k čl. 9 AÚ), resp. jaký spatřujete přínos případného přijetí zvláštní právní úpravy?

V návaznosti na průběh vlastní obhajoby navrhuji práci hodnotit v rozmezí 14-17 bodů.

V Praze dne 18. 6. 2010

Vojtěch Máca